

Ændringsforslag nr. 3 udenfor betænkningen (se foran)

forkastedes med 127 stemmer mod 13.

§ 17

vedtoges uden afstemning.

§ 18

vedtoges med 135 stemmer mod 6.

§§ 19—27

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Derefter foretoges afstemning vedrørende forslag til lov om forskellige forbrugsafgifter.

§§ 1—11

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag udenfor betænkningen (se foran)

forkastedes med 128 stemmer mod 13.

§ 12 samt §§ 13—27

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Endelig foretoges afstemning vedrørende forslag til lov om omsætningsafgift af forskellige varer.

§ 1, ændringsforslag nr. 1 og § 2, således ændret,

vedtoges uden afstemning.

§ 3

forkastedes enstemmigt med 152 stemmer.

§§ 4—14

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslaget udenfor betænkningen (se foran)

forkastedes med 137 stemmer mod 13.

§ 15 og §§ 16—32

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3, gående ud på indsættelse af en ny paragraf,

vedtoges enstemmigt med 151 stemmer.

§ 33

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Den følgende sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om skat til staten af indkomst og formue m. v. [Af Thorkil Kristensen m. fl.].

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 849; fremsættelsen findes i tidenden sp. 1133).

Finansministeren (Kampmann): Det her foreliggende forslag til lov om skat til staten af indkomst og formue m. v., som er forelagt fra venstres og de konservatives side, svarer jo ganske til regeringsforslaget, som blev drøftet her i tinget i foråret. Der blev dengang fra mit partis side fremsat en lang række kritiske bemærkninger til forslaget, og da der ikke er ændret noget i lovforslaget og ikke er ændret noget i vor indstilling til lovforslaget, skal jeg ikke knytte mange bemærkninger til det nu fremsatte uændrede lovforslag.

Det fremgik jo også af det ærede medlem hr. Thorkil Kristensens fremsættelsestale, at det ærede medlem var fuldkommen klar over, at en gennemførelse af skattereformen ikke kan finde sted, så længe der kun foreligger forslag vedrørende skat til staten af indkomst og formue, som det ærede medlem anførte. Jeg må måske have lov til at komme med et par citater nu og senere af det ærede medlems fremsættelsestale. Jeg tænker på spalte 1138 i folketingstidenden, hvor der står følgende udtalelse af det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen:

„Så meget om selve lovforslaget. Det var jo meningen, at det skulle være et led i en almindelig skattereform, og det vigtigste punkt i skattereformen som

[Finansministeren.]

helhed er vel nok at få fastlagt byrdefordelingen mellem staten og kommunerne og mellem kommunerne indbyrdes. Det må være afgørende at have dette nogenlunde klarlagt, før man begynder at udforme de enkelte love om skatter til staten og navnlig om skatter til kommunerne.“

Jeg er fuldstændig enig med den ærede ordfører for forslagsstillerne i denne betragtning, og jeg har før givet udtryk for det, dels under finanslovdebatten, dels under debatten om åbningstalen.

Den ærede ordfører bemærker i denne forbindelse, at der af den tidligere regering blev nedsat et embedsmandsudvalg under indenrigs- og boligministeriet, der skulle arbejde med spørgsmålet om byrdefordelingen, og spørger, hvordan det er gået med denne sag. Jeg kan besvare spørgsmålet derhen, at udvalget har fortsat sit arbejde, og jeg har søgt at stifte bekendtskab med det arbejde, der hidtil er udført. Der foreligger en række talopstillinger vedrørende forskellige udgifter og fordelingen af byrderne mellem staten og kommunerne. Derimod foreligger der, såvidt jeg har kunnet få oplyst, ingen planer om, hvorledes man fra den tidligere regerings side har tænkt sig at løse disse spørgsmål. Jeg har altså måttet starte på bar bund, og jeg tror derfor ikke, det kan undre den ærede ordfører, at det endnu vil tage nogen tid, før der fra regeringens side kan komme forslag herom. Det drejer sig om spørgsmål, der spiller ind på mange ministeriers områder — der er både tale om indenrigsministeriet, socialministeriet og undervisningsministeriet — og der må jo foregå et vist koordinationsarbejde, før forslag kan udarbejdes. Der forestår også et ret stort beregningsarbejde. Man skal ikke alene søge at beregne, hvorledes ændringer i refusionsordninger o. lign. vil påvirke de forskellige hovedgrupper af kommuner; det er også nødvendigt at foretage beregninger med hensyn til virkningerne for enkelte kommuner, men jeg har stadig det håb, som jeg også før har givet udtryk for, at forslag herom kan fremsættes til foråret. Når man er nået så langt, at man har et tilstrækkelig fast grundlag for byrdefordelingen, er, som også den ærede ord-

fører var inde på, tiden inde til nærmere at drøfte forslag til lov om indkomstskat og formueskat til staten og også opholdskommunebestemmelserne, og det vil derfor være praktisk at vente med en mere indgående drøftelse af dette forslag, indtil forslag vedrørende byrdefordelingen kan fremsættes for tinget.

Jeg har også forstået den ærede ordfører for forslagsstillerne derhen, at han mener, at en nærmere drøftelse af de i forslaget nævnte skalaer ikke vil være heldig på indeværende tidspunkt. Den ærede ordfører udtalte — hvis jeg må have lov til at citere — at skalaerne var af foreløbig karakter, og

„det er klart, at den endelige skala først kan fastlægges, når den dag kommer, da vi endeligt kan vedtage en ny statsindkomstskattelov.“

Og den ærede ordfører udtaler senere:

„Det er imidlertid ikke praktisk — og heller ikke rimeligt — at føre en debat på grundlag af et sådant rent foreløbigt talmateriale.“

Jeg kan være fuldstændig enig med den ærede ordfører om, at der ikke er nogen som helst grund til at drøfte skalaer eller udkast til skalaer, hvorom det eneste, man med sikkerhed ved, er, at den endelige skala ikke vil få det udseende, som her er foreslået.

Jeg skal dog i denne forbindelse gøre nogle bemærkninger om to spørgsmål, som ikke blev nævnt i foråret, og som jeg godt kunne tænke mig at fremdrage ved denne lejlighed.

Indkomstskatten for personer foreslås ifølge forslaget udskrevet efter de i §§ 32—41 anførte bestemmelser og skal afløse den gældende ordinære statsindkomstskat samt indkomstskatten til den fælleskommunale udligningsfond, derimod ikke værneskatten og tillægsindkomstskatten, som, såvidt jeg forstår, fortsat skal udskrives i henhold til særlige lovbestemmelser. Jeg er ikke rigtig klar over, hvad årsagen hertil er. Mener de ærede forslagsstillere, at man skulle kunne undvære indtægten af værneskatten og tillægsindkomstskatten i de nærmeste år, eller har man ment, at det ikke faldt i tråd med de forenklingsbestrebelse, som er kommet til udtryk dels i forslaget, dels i fremsættelsestalen, hvorefter de forskellige

[Finansministeren.]

skalaer, vi har rundt omkring indenfor statsindkomstbeskatningen, skulle slås sammen til een skala? Jeg håber, at jeg kan få en besvarelse af dette spørgsmål.

Det andet spørgsmål, jeg ville stille i forbindelse med lovforslaget, vedrører formueskatten. Det er jo sådan, at den formueskatteskala, der er foreslået, ikke har den samme neutrale karakter som indkomstskatteskalaerne. Det er sagt om indkomstskatteskalaerne, at forudsætningen er, at de nogenlunde skulle fordele byrderne som hidtil, indtil man fik nærmere overblik over, hvor store udgifter man skulle have dækket, men med hensyn til formueskatteskalaen har man ikke benyttet denne udvej. Hvorfor man ikke har gjort det, er jeg ikke helt klar over. Om det skyldtes det forestående valg, eller der var et dybere liggende motiv, ved jeg ikke, men i hvert fald foreslår man her en formueskat, som udskrives efter satser, der vil betyde, at provenuet formindskes med 40 mill. kr. Formueskatten på formuer under 100 000 kr. skulle bortfalde, og formueskatten på større formuer skulle nedsættes. Jeg kan således nævne, at formueskatten på formuer på 100 000 kr. skulle nedsættes med 488 kr. og på formuer på 200 000 kr. med 538 kr.

Jeg skal ikke komme ind på en nærmere diskussion om motiveringen for dette forslag, men der er vel et spørgsmål, man må stille i denne forbindelse, og det er: Hvor har man tænkt sig, hvis dette blev gennemført, at dækningen af dette provenutab skulle komme fra? Der er talt så meget under finanslovdebatten om, at det gælder om at være tilbageholdende både med udgifter og med at opgive indtægter. Her er fremsat et forslag, som vil betyde, at statskassen vil lide et tab på 40 mill. kr. Det ville måske være rart, om vi kunne få en drøftelse heraf, idet en vurdering af forslaget om en nedsættelse af formueskatten jo ikke kan foretages på tilstrækkelig alsidigt grundlag, medmindre man får nærmere oplysning om, hvem der skulle betale disse penge.

Der er også en række andre bestemmelser i forslaget, som vil medføre et provenutab, men da dette provenutab er vanskeligt at beregne, skal jeg ikke komme nærmere ind på det i dag.

Den ærede ordfører for forslagsstillerne spurgte, om det ikke var muligt i det udvalg, der skal nedsættes om dette lovforslag, at få nærmere oplysning om et par udvalg, som arbejder i øjeblikket, udvalg, som er sat i gang under den tidligere regering.

Jeg kan allerede her vedrørende afskrivningsudvalget oplyse følgende. Dette udvalg beskæftiger sig som bekendt med behandlingen af afskrivning, ansættelse af varelagre og mulig indførelse af investeringsfonds. Udvalget har under sit arbejde været igennem det, man måske kunne kalde første behandling af de 3 problemer, og er nu begyndt på, skal vi kalde det anden behandling, for at blive ved ordvalget, af afskrivningsspørgsmålene.

Der har været en kort pause i udvalgets møder under regeringsskiftet, men det er nu igen gået i gang med arbejdet og har arbejdet med det forslag til en ny statsindkomstskat, som skal fremsættes til foråret, og vi må så se lidt nærmere på, hvad resultat man når til i dette udvalg.

Der blev også spurgt om brugsforeningsudvalget, og den ærede ordfører udtalte i sin fremsættelsestale, at han for sit vedkommende havde måttet benytte de embedsmænd, som udvalget bestod af, så meget til forberedelsen af skattelovsforslaget, at de ikke var blevet færdige med deres arbejde inden regeringsskiftet. Jeg kan betro den ærede ordfører — og jeg går ud fra, at det ikke er nogen overraskelse — at de pågældende embedsmænd også fortsat er benyttet så meget til arbejde med det nye skattelovsforslag, at de stadig ikke er blevet færdige med deres arbejde. Nu ville jeg naturligvis gerne her udtale mig om, hvornår jeg håber de kan blive færdige, men jeg kan endnu ikke overskue dette, og derfor vil jeg nøjes med at sige, at så snart der bliver lejlighed til at afgive den fornødne arbejdskraft til at gå videre med det arbejde, vi her taler om, så vil det ske.

Ordføreren for forslagsstillerne (Thorvald Kristensen): Jeg takker den højtærede finansminister for de oplysninger, han i sin tale nu har givet vedrørende arbejdet med den forestående skattereform på de punkter, hvor dette arbejde stadig befinder sig i udvikling. Jeg skal under disse omstændig-

[Thorvil Kristensen.]

heder ligesom den højtærede minister kun gøre nogle få bemærkninger vedrørende de ting, der har været på dagsordenen.

Det er rigtigt, at der ikke forelå bestemte planer vedrørende byrdefordelingen fra den foregående regering. Det var naturligvis netop, fordi konkrete planer ikke kunne udarbejdes, før vi havde noget materiale fra det udvalg, som er nedsat. Vi har skitseret vore grundtanker, da vi fremsatte forslaget til skattereform i foråret. Disse grundtanker har vi stadig, og de afviger ikke meget fra det, der har været fremme i skattelovskommissionens betænkning.

Den højtærede minister stillede mig et par spørgsmål vedrørende skalaerne. Hvad angår indkomstskatten, så er det rigtigt, at vi ikke har indarbejdet værnescatten og tillægsindkomstskatten i den almindelige indkomstskatteskala. Naturligvis er vi enige i, at disse skatter i øjeblikket ikke kan undværes, og jeg har ikke noget større håb om, at de vil blive overflødige i en overskuelig fremtid. Det er derfor klart, at vi må overveje, om vi på et eller andet tidspunkt skal danne en samlet skala på grundlag af alle de indkomstskatter, vi har. Imidlertid er disse to skatter blevet gennemført som særskatter for visse indkomstkategorier, hvad vi i hvert fald for værnescattens vedkommende anser for meget problematisk, og det ville derfor kunne virke uheldigt, hvis vi i øjeblikket uden nærmere diskussion indarbejdede disse skalaer i den almindelige indkomstskat.

Jeg mener, at det spørgsmål, som jeg nævnte i fremsættelsestalen vedrørende beskatningens fordeling på indkomstklasserne og den indflydelse, det kan have på opsparingen i samfundet, bør tages op til undersøgelse i det udvalg, som jeg går ud fra vil blive nedsat, når nu lovforslaget går til anden behandling. Man taler så meget om dette spørgsmål om opsparingens forhold til beskatningen, men der tales som regel om dette i al almindelighed. Jeg tror, vi skal gøre et stykke arbejde for at få det belyst på grundlag af kendsgerninger, såvidt dette er muligt. Det er netop en af de ting, vi tilsigter med det udvalg, vi gerne vil have nedsat.

Den højtærede finansminister spurgte,

hvorfor vi ikke havde brugt den samme fremgangsmåde vedrørende formueskatten som vedrørende indkomstskatten, hvor vi lavede en skala, som stort set svarede til den tilstand, der var bestående, da lovforslaget blev fremsat. Mit svar derpå er, at den ændring, vi har foreslået i formueskatteskalaen, er et af eksemplerne på en række bestræbelser for ved denne skattereform at fremme opsparingen. Jeg var glad for i morgenbladene at se, at den højtærede finansminister i sin tale i Nationaløkonomisk Forening i aftes har sagt, at et af de tre hovedformål med skattereformen er at fremme opsparingen. Jeg er enig i denne betragtning. Som bekendt var der for ikke så længe siden nedsat et udvalg under finansministeriet, bestående af embedsmænd og politikere, med det formål at undersøge, hvad man kunne gøre ad skattemæssig vej og lignende for at fremme opsparingen.

Et af de forslag, som dette udvalg stillede, var netop, at man skulle forhøje undergrænsen for formueskatten. Jeg ser også i bladene i dag, at den højtærede finansminister i sin tale i Nationaløkonomisk Forening i aftes har sagt, at en lettelse af formuebeskatningen kunne være et af midlerne til at fremme opsparingen. Jeg tror altså, vi er enige om dette. Derudover kan man naturligvis diskutere, hvor langt man skal gå. Den højtærede finansminister mener formentlig, at vi er gået for langt ved at gå op til 100 000 kr., men det kan vi drøfte nærmere i det udvalg, der vel bliver nedsat.

Da den højtærede minister spurgte, hvorfra vi ville tage dækningen af det provenutab, der opstår, når man foretager en sådan lempelse af formueskatten, så vil jeg i almindelighed svare, at det må vi naturligvis drøfte, når vi kommer til drøftelsen af indkomstskatteskalaen. Hvis jeg skulle give et foreløbigt svar, så måtte det blive dette, at det vel skulle fordeles nogenlunde jævnt over hele skalaen, altså fordeles på de forskellige indkomstkategorier. Vi har ikke tænkt os, at det specielt skulle gå ud over bestemte indkomstkategorier, men iøvrigt vil jeg gerne henskyde dette spørgsmål til drøftelsen om selve skalaen som helhed. Jeg går ud fra, at vi i udvalget kan få nærmere oplysninger om det materiale,

Folketingets forhandlinger. (101) - 118

1601

9/12 53: I. beh. af f. t. l. om skat til staten af indkomst og formue m. v.

1602

[Thorkil Kristensen.]

der dog nok må foreligge vedrørende kooperationskatten, og i det hele taget dér få så mange oplysninger frem som muligt.

Det er muligt, at vi på et eller andet tidspunkt skal søge noget af dette materiale offentliggjort. Det er af ret stor principiel betydning, når man skrider til en så stor foranstaltning, som en skattereform er, at ikke blot et udvalgs forholdsvis få medlemmer, men også det høje ting i sin helhed og offentligheden får et begreb om, hvad det drejer sig om, og hvilke problemer der foreligger. Derfor vil vi forbeholde os på et eller andet tidspunkt at henstille, at noget af det pågældende materiale bliver offentliggjort.

Hans Knudsen: Det forslag til en ny statsskattelov, der for anden gang i år foreligger til første behandling, har åbenbart været ude for en del vanskeligheder, før det i marts måned for første gang blev fremsat i folketinget. Lovforslaget var og er præget af forskellige mangler, men det er åbenbart stadigvæk det resultat, man har kunnet nå til ved forhandlinger de forhenværende regeingspartier imellem.

Set i forhold til det grundlag, man har haft at udarbejde forslaget på, er resultatet efter min opfattelse temmelig magert. Forarbejdet til en skattereform har stået på lige siden 1937, da skattelovskommissionen blev nedsat. Kommissionsarbejdet måtte nødvendigvis tage tid, fordi kommissionen havde fået til opgave at foretage en kulegravning af hele vor skattelovgivning, og det arbejde er i hvert fald gjort både godt og grundigt. Første del af betænkningen kom allerede i 1948 og anden del i august 1950. Der forelå her et så godt materiale, at der virkelig skulle være muligheder for fremsættelse af et lovforslag, som ikke alene tilsigtede en forenkling af vor skattelovgivning, men også imødekom det primære ønske hos skatteydernes store flertal: en bedre og mere retfærdig skattefordeling.

På trods af, at dette udmærkede grundlag forelå, lod den tidligere regering forslaget vente på sig. Årene 1951 og 1952 forløb, og først den 6. marts i år forelå det lovforslag, som vi i dag har til behandling. Jeg skal afstå fra en almindelig gennemgang af lovforslagets hovedindhold og mit partis stillingtagen hertil; det ville kun blive en gentagelse af den tale, jeg holdt den 23. marts i år om det samme lovforslag.

Der kan dog være grund til at spørge, hvad der er sket siden sidst. Har lovforslaget undergået ændringer, eller er forslagsstillerens indstilling ændret? Der er hengået $\frac{3}{4}$ år siden den første fremsættelse. Vi har i mellemtiden fået en ny regering, og den nye finansminister har ved flere lejligheder givet udtryk for, at han straks efter sin tiltræden er gået i gang med at forberede forslag, hvis gennemførelse ikke blot skal betyde administrative forbedringer, men virkelig imødekomme de ønsker, som størsteparten af skatteyderne har med henblik på en skattereform, først og fremmest en bedre fordeling af skattebyrderne de forskellige indkomstgrupper imellem. Det foreliggende lovforslag imødekommer stadig ikke disse ønsker. Det er nøjagtigt det samme mangelfulde og ufuldstændige forslag, som vi behandlede i marts måned. Den regering, der blev siddende sommeren igennem, har i hvert fald ikke benyttet disse sommermåneder til at arbejde videre med skattereformen. Der er, såvidt jeg kan se, ikke flyttet så meget som et komma i lovforslaget. Der er heller ikke gjort noget forsøg på at bygge videre på lovforslaget, medmindre den nye finansminister skulle have fundet noteringer herom. Men der er ikke meget, der tyder på, at der udover de forskellige specielle beregninger, som den højtærede finansminister siger er i gang, er sket noget med hensyn til stillingtagen, hverken til byrdefordelingen eller andre problemer. Jeg ser af det ærede medlem hr. Thorkil Kristensens fremsættelsestale, at forslagsstillerne stadigvæk understreger lovforslagets rent foreløbige karakter. Det

[Hans Knudsen.]

ernavnlig på de afgørende punkter, man tager forbehold. Således fremhæves det, at den endelige skala for indkomstskatterne først kan fastlægges ved vedtagelsen af den nye statsskattelov, og det er også blevet gentaget her i dag. Det er i hvert fald kun delvis rigtigt. Naturligvis må skatteudskrivningen til enhver tid afpasses efter, hvad man mener staten har behov for, men efter min mening slipper man ikke så nemt fra at give en forklaring på, at det lovforslag, man nu fremsætter, blot vil forøge uretfærdigheden i indkomstskatternes fordeling. Dette lovforslag indeholder stadig en skærpelse af beskatningen af de laveste indkomstgrupper, også i forhold til den statsskattelov, der gælder i dag. Det, skatteyderne med de laveste og de mellemste indkomster venter af en skattereform, er først og fremmest flytning af det skattetryk, der under de senere års udvikling er blevet mere og mere til ugunst navnlig for mellemgrupperne af skatteydere. Det er et af de forhold, skattekommissionen i sin betænkning har beskæftiget sig ret indgående med.

Den stigning i skatterne, som har fundet sted i de sidste 14—15 år, er, set i forhold til nationalindkomsten, måske ikke særlig omfattende. Den har bevæget sig mellem 20 og 25 pct. af den samlede nationalindkomst, men den har i høj grad haft slagside til ugunst for mellemstanden og for de jævne indkomster. Skattekommissionen foretog en grundig undersøgelse af forskellen i skattestigningen de forskellige indkomstgrupper imellem, og denne undersøgelse afslørede netop det, der ligger til grund for den naturlige utilfredshed med skattefordelingen, som mange indkomstskatteydere nærer. Resultatet af denne undersøgelse findes i kommissionens betænkning side 28, hvor man har foretaget en beregning over skattestigningen i årene fra 1937 til 1947. Det viser sig, at den reelle beskatning på forholdsvis beskedne indkomster er fordoblet i disse år, mens den reelle beskatning på indkomster f. eks. på 50 000 kr. kun er forøget med 50 pct., og for en indkomst på 135 000 kr. viser det sig, at skatteforøgelsen endda er under 40 pct. Man kan være helt sikker på, at denne ulighed er forøget yderligere i de sidste 5 år, fordi en skatte-

forhøjelse netop i kraft af skattefradragsretten afsvækkes betydeligt for de største indkomsters vedkommende.

Efter min mening kommer vi ved en skattereform ikke udenom at ændre denne ulighed i beskatningen. Der må nu ske en letelse for mellemindkomster, der procentvis har fået så langt den største skattestigning i de forløbne år, men der er intet i det foreliggende forslag, der ændrer disse forhold, men enkelte ting, der nærmest vil skærpe uligheden. Disse urimeligheder, der nu består, må efter vor mening udlignes, hvis der skal være fornuft i tingene og i en virkelig skattereform, og dette må ske ikke alene i forbindelse med en ændring i skatteskalaen, men også i høj grad ved ændring af selve skattefradragsretten. Jeg kan ikke se, hvordan man skal lave en rimelig skattefordeling, uden at man rører ved skattefradragsretten. Jeg har tidligere sagt, at det nok var muligt at stramme skatten af de største indkomster noget, også på det nuværende grundlag, men skal vi den uretfærdige fordeling til livs, må skattefradragsretten utvivlsomt ændres. Sålange vi har den ubegrænsede skattefradragsret, kan vi f. eks. ikke nå op på en 50 pct.s indkomstbeskatning selv af de allerstørste indkomster, og det er de eneste, som i virkeligheden nyder godt af den beskyttelse, der ligger i skattefradragsretten, nemlig at beskatningen ikke kan overstige 50 pct. af den samlede indkomst.

Jeg har indtil i sommer haft den opfattelse, at det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen ikke var uenig med os i disse betragtninger. Så sent som i foråret, da dette forslag blev fremsat, udtalte det ærede medlem — jeg vil gerne citere det ordret med formandens tilladelse; det står i folketingsstidenden 1952—53 på spalte 3079 nederst og lyder sådan:

„Jeg har andetsteds gjort gældende, at vi ville få et bedre skattesystem, hvis man afskaffede skattefradragsretten og samtidig nedsatte satserne, således som det bliver muligt, når man ikke skal trække skatten fra i indkomsten. Jeg har stadig den opfattelse, at disse forandringer ville give os et bedre skattesystem.“

Det var altså stadig det ærede medlems opfattelse i marts i år, og det var vel nærmest med beklagelse, at det ærede medlem tilføjede nogle bemærkninger om, at på det

[Hans Knudsen.]

punkt var det foreliggende forslag udtryk ikke for hans opfattelse, men for den opfattelse, som den øvrige del af regeringen havde. Nu er det foreliggende forslag ikke mere et regeringsforslag, men et privat indgivet forslag med det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen som medforslagsstiller. Er det stadig sådan, at det ærede medlem er enig med mig og mit parti i, at den ubegrænsede skattefradragsret er en hindring for at få det bedre skattesystem, som kan fordele skatterne mere retfærdigt, og vil det ærede medlem være med i en realitetsdrøftelse af en ændring af fradragsreglen, selv om det ikke skulle blive den fuldstændige ophævelse, som det ærede medlem i marts måned var tilhænger af? Det forekommer mig, at det vil klare begreberne en del, ikke mindst på baggrund af forskellige udtalelser fra det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen under den sidste valgkamp, hvis vi får fastslået helt præcist, hvilket standpunkt det ærede medlem står på i dag.

Jeg finder iøvrigt ikke anledning til på nuværende tidspunkt yderligere at beskæftige mig med det foreliggende forslag. Jeg er mere tilbøjelig til at afvente det af den højtærede finansminister bebudede forslag, der, såvidt jeg forstår, kan ventes allerede i indeværende folketingssamling. Jeg skal dog ikke have noget imod, at vi allerede på nuværende tidspunkt nedsætter et udvalg, der kan behandle begge forslagene.

Poul Møller: Dette forslag er en reprise, og der er vel derfor ikke noget at sige til, at det høje ting ikke møder så fuldtalligt op ved denne gentagelse af forestillingen fra i foråret. Det er naturligvis heller ikke meningen, det skal være en gentagelse. De to partier fremsatte i foråret nøjagtig det samme forslag, og jeg gjorde på mit partis vegne nogle principielle bemærkninger; der er nu ingen grund til at trætte tinget med gentagelser heraf. Som følge af de to valg, vi stod overfor, og den folkeafstemning, vi skulle have i maj måned, lykkedes det ikke at få dette forslag bragt til udvalgsbehandling. Jeg skal i dag kun beskæftige mig dels med de ting vedrørende forslaget, som jeg synes blev afklaret under den første behandling, vi havde i foråret, den 23. marts, dels med det, der er sket under valgkampagnen,

hvor disse skattepolitiske problemer jo fik en meget central placering; man tør sige, det i særdeleshed skete under den sidste valgkampagne, hvor skattepolitikken var et af de vigtigste problemer.

Det, der skete under denne valgkampagne var, at det blev manifesteret, at der i dette høje ting måtte blive politisk flertal for at bevare skattefradragsretten, som den er. Både venstre, konservative, radikale og retsforbundet afgav under denne valgkampagne højtidelige erklæringer om, at der ikke kunne pilles ved skattefradragsretten. Jeg synes også, det er vigtigt for den nye regering og for den højtærede finansminister at lægge mærke til det, thi det forslag, vi i dag behandler, samt dets forudsætninger, som kom til udtryk i fremsættelsestalen den 6. marts, bygger på fradragsrettens bevarelse, medens skattelovskommissionens betænkning og arbejde, som det ærede medlem hr. Hans Knudsen også omtalte, bygger på den ganske bestemte forudsætning, at fradragsretten skal bortfalde og bortfalde fuldstændigt. Det klarer meget, synes jeg, om man gør sig klart, at der ikke er politisk flertal for en skattereform, der ændrer skattefradragsretten, og at dette blev fastslået under den valgkamp, hvor dette problem var blevet et centralt emne.

Det klarer også meget, at socialdemokratiet selv under den sidste valgkamp udviste en nærmest hektisk aktivitet for netop på dette område at tage forsvarlig anstand overfor skattelovskommissionens arbejde. Når man fra vor side udtalte eller blot antydede, at det nuværende regeringsparti delte de synspunkter, som skattelovskommissionen havde fremsat vedrørende skattefradragsretten, fik vi fra højeste sted indenfor socialdemokratiet, fra den nuværende højtærede statsminister, offentligt stempel for, at vi var løgnagtige, uærlige, tarvelige, gemene og hvad ved jeg. Sandheden er jo, at inden hanen galede tredje gang, eller i hvert fald inden valgklokkerne lød i september måned, havde socialdemokratiet svigtet sin principielle indstilling til skattelovskommissionens arbejde og til skattefradragsretten. Sandheden er, at med det ændringsforslag, som fremkom — om det var i Herlev eller Buddinge, kan jeg ikke huske, men det var et sted ude i Gladsaxe-kredsen, hvor den nuværende højtærede

[Poul Møller.]

udenrigsminister er valgt — at med dette ændringsforslag, gående ud på, at 95 pct. af befolkningen skulle bevare skattefradragsretten, var selve hovedprincippet forladt og den tekniske fordel ved at få fjernet skattefradragsretten i hvert fald sat ned til 5 pct. Nu kan det godt være, at socialdemokratiet kan være glad for at få denne tyvendels fordel ud af en skattereform, men jeg tror, den højtærede finansminister i dølgsmål vil erkende, at de principielle og tekniske skavanker, som han i særdeleshed har hævdet klæber ved skattefradragsretten, vil forblive der, når der indrømmes fradragsret for 95 pct. af befolkningen. Man kan ændre byrdefordelingen, tage noget fra de sidste 5 pct., men man kan ikke ændre ved spørgsmålet om de svingende indkomster, om alle de tekniske vanskeligheder; den højtærede finansminister kan ikke komme frem til det, som han igen var inde på i sit foredrag i aftes i Nationaløkonomisk Forening, at man skulle have en proportional beskatning for indtægter op til 18 000 kr. Den højtærede finansminister sagde herom i går aftes — det er fra „Politiken“s referat —:

„Man kunne ved at fjerne skattefradragsreglen også fjerne en hindring for den produktive indsats ved at lægge en proportional skat på disse mellemindkomster“,

— altså ved at fjerne fradragsretten, ikke ved at nedsætte den til kun de 95 pct. og altså tage den fra de 5 pct., men ved at fjerne den — og sige nøjagtig det, som man sagde under valgkampen, men som dengang var naragtigt og vammelt og væmmeligt i socialdemokratiets øjne.

Jeg tror, den højtærede finansminister derfor må gøre sig klart, at han må pakke reformplanerne sammen, fordi han ikke har sit eget partis tilslutning til at fjerne skattefradragsretten. Hans eget parti gik i valgkampens sidste dage med trommer og piber ind for at bevare fradragsretten for de 95 pct.s vedkommende. Han står fuldstændig alene med sine synspunkter om fradragsretten, og derfor må han lade reformplaner, byggende på en fjernelse af fradragsretten, forsvinde. Han vil ikke kunne få tilslutning dertil her i tinget; han ved, at hans eget parti, måske uden hans samtykke, har gjort en sådan reverens

for fradragsretten, at der kun vil blive meget lidt at tjene ved at begive sig ud i dette politiske eventyr.

Holder man sig derfor til det realistiske udgangspunkt, at fradragsretten ønskes bevaret af flertallet her og for socialdemokratiets vedkommende ønskes bevaret for de 95 pct. af befolkningen, tror jeg, at det foreliggende lovforslag med sine forudsatte principper for byrdefordelingen mellem stat og kommune vil være et nyttigt og godt grundlag for en dybtgående udvalgsbehandling.

Gennemlæser man referatet af den førstebehandling, der fandt sted den 23. marts, ser man, at det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard og forsåvidt også det ærede medlem hr. Hans Knudsen i flere henseender kunne give indrømmelser til vigtige og principielle ting i dette forslag — jeg vil ikke sige, at det er de nuværende oppositionspartier, der har opfundet dem; det var ting, som det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard og det radikale venstre også tit har givet udtryk for og forsåvidt også socialdemokratiet. Jeg skal f. eks. nævne, at det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard ved første behandling gav støtte til bestræbelserne for at fjerne den fælleskommunale udligningsfond og afvikle den mellemkommunale refusionsordning. Jeg skal nævne, at vi alle i det høje ting er enige om lovforslagets bestemmelser om pensionsbidrag. Vi kan måske endda enes om at ville gennemføre disse, inden lovforslaget her bliver ført ud i livet; skynder vi os, kan det altså blive et kapløb. Der må vel også være enighed i det høje ting om at udvikle disse bestemmelser, så man ikke blot tager den side af pensionsbidragene, der vedrører funktionærer, men også virksomhedernes bidrag for at udvikle samarbejdet mellem arbejdsgivere og arbejdere, således at man giver virksomhederne en øget adgang til at give eengangsbidrag til de inflationsramte pensionskasser og pensionsordninger, som findes i en lang række virksomheder.

Der var ved første behandling — og er efter den højtærede finansministers tale i går — i princippet forsåvidt også tilslutning til en forhøjelse af formueskattegrænsen — vi kan så diskutere, hvor denne forhøjede grænse skal ligge. Det ærede

[Poul Møller.]

medlem hr. Hans Knudsen udtalte under første behandling i foråret, at det var noget, man kunne se på, men at han naturligvis ikke ville være med til, at den skulle ligge så højt som ved 100 000 kr., og vi hørte, at det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard mente, man skulle blive stående ved 50 000 kr., men altså dog en forhøjelse af grænsen.

Her er der således angivet en vej. Hvis man nu spørger — og det gjorde den højtærede finansminister —: Hvor skal pengene komme fra? må svaret vel blive, at vi snart må kunne gå ud fra, at ligningsarbejdet efterhånden kan gå mere i dybden. Nu er kontrolloven 6—7 år gammel, een gangsskattesagerne er vel efterhånden ved at være afsluttet, således at ligningsarbejdet derved kan blive aflastet, ligesom arbejdet i forbindelse med den bundne opsparring vel også efterhånden snart må være afsluttet, således at skattemyndighederne også på dette punkt bliver aflastet. Der må vel så kunne blive mulighed for et arbejde, hvorved man kan indvinde disse 40 mill. kr. i ligningen — såvidt jeg har forstået den højtærede finansminister, er der jo mange gange 40 millioner at hente, hvis man i ligningsarbejdet kan nå frem til de rette indkomster; i hvert fald skulle 40 millioner da næsten komme af sig selv.

Desuden var der under debatten i foråret principiel tilslutning til den tanke, som har været rejst fra udvalget til fremme af opsparringen, tanken om at lave sparekontrakter, hvorved der skulle åbnes adgang til, at beløb indenfor 600 kr. i 10-årige kontrakter skulle være skattefrie. Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard var bange for, at det ville medføre for megen administration, men var i princippet enig i, at man forsøgte at fremme ungdommens opsparring. Det radikale venstre vendte sig i foråret ligesom vi imod kapitalvindingskatten og var ikke sikker på, at man havde ramt det rigtige med den 15 pct.s afgift i afsnit II i lovforslaget; imod selve skatte- lovskommissionens forslag om en kapitalvindingsskat var altså et flertal her i tinget, hvilket vel også regeringen må lægge mærke til ved udarbejdelsen af sit forslag.

Hvad angår aktieselskabsbeskatningen, tror jeg, at både den højtærede finansmini-

ster og socialdemokratiet vil kunne give principiel tilslutning til tanken om en proportional beskatning af aktieselskaber.

Der er givet tilslutning fra alle sider til en nedskæring af skatternes antal. Mon der ikke også vil være tilslutning til en ophævelse af erhvervsbeskatningen? Mon ikke også socialdemokratiet vil være med til en afskaffelse af den forældede kildeartsbeskatning ved den kommunale ligning?

Endvidere forekommer det mig — efter en gennemlæsning af forhandlingen i foråret — at det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard lagde megen vægt på, at man påny skulle prøve på at gennemføre en ordning, hvorved man til grund for skattelegningen lagde et gennemsnit af de sidste tre års indkomst. Jeg tror, dette er noget, som i hvert fald mit parti meget gerne vil være med til at se på i et udvalg.

Der er et andet spørgsmål, som har været fremme, og som socialdemokratiet flere gange har fremhævet, nemlig spørgsmålet om overarbejdsfortjenester. Nu ligger det sådan, at den proportionale skat er faldet. Som følge af socialdemokratiets ændrede holdning overfor fradragsretten er der intet at gøre der mere, men vi kan måske i udvalget se på, om der kan findes en form, hvorved overarbejds- og ekstraarbejdsfortjeneste bliver underkastet proportional beskatning, således at man ved, hvilken procent man skal betale for den merindkomst, der indvindes ved ekstraarbejde. Løvrigt er forslagens bestemmelse om en aftrapning, en glidende skala, af forsørgerfradrag for indtægter op til 20 000 kr. også en indrømmelse til det synspunkt, at man ikke skal lade skatterne stige for hastigt for indtægter over 10 000—12 000 kr.

Der er efter den højtærede finansministers tale i Nationaløkonomisk Forening almindelig erkendelse af opsparringens værdi for investeringen i samfundet, for aldersforsørgelsen og for en kreditudvidelse, og på denne baggrund må vi vel også kunne enes om en række af forslagens opsparringsfremmende foranstaltninger.

Jeg har nævnt disse punkter, fordi jeg mener, at vi i stedet for at prøve på at finde, hvad vi er uenige om, og hvor der er modsætninger imellem os, bør gøre os klart, at der er en lang række af de vigtigste og mest værdifulde bestemmelser i dette skatte-

[Paul Møller.]

lovsforslag, som må kunne samle dette høje tings flertal — ja, måske endda hele tinget. Derfor bør finansministeren være glad for, at der nu kan blive nedsat et folketingsudvalg, som kan behandle disse spørgsmål. Derved får den højtærede finansminister det, som man unddrog den tidligere regering, nemlig et folketingsudvalg, hvori man kan drøfte sine skattereformentanker, sine skattereformlaner. Det er en indrømmelse, en cadeau, til den høje regering fra oppositionens side, og jeg tror og håber, at regeringen vil vide at tage imod håndsækningen og medvirke til, at vi kan finde sammen om den skattereform, vi skal have. Vi kan jo, hver eneste gang vi behandler lignings- og udskrivningslove, se, hvordan det bliver mere og mere umuligt at arbejde videre med det gamle lapperisystem.

Der er mange ting, vi vil kunne enes om; der er også meget, vi ikke kan enes om — jeg synes, den højtærede finansministers svar på det ærede medlem hr. Thorkil Kristensens spørgsmål vedrørende brugsforeringsudvalget tydede på, at her var noget, det ikke lå så let og klart med, idet der åbenbart manglede en del embedsmænd i finansministeriet til løsning af denne undersøgende opgave. Det pågældende udvalg har jo siddet i længere tid, og jeg synes, den højtærede finansministers svar var noget negativt — jeg tror heller ikke, han selv vil have det opfattet på anden måde. Hvis arbejdet er gået i stå, er det at håbe, at man i det folketingsudvalg, der nu bliver nedsat, må kunne få det materiale, der, såvidt jeg ved, er samlet ind fra samtlige kooperative virksomheder i landet, i hvert fald fra et repræsentativt udsnit, således at tinget på grundlag af dette materiale selv kan tage sagen i sin hånd for at få undersøgt, om der er skabt en ligelig, retfærdig og ensartet beskatning på dette felt. Alle har sat sig dette mål. Det, som er undersøgelsens opgave, er at se, om denne målsætning er opfyldt; er den ikke det, vil dette ting sikkert også kunne enes om at få løst brugsforeningsbeskatningen på en hæderlig og en ligelig måde.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til en grundig og god udvalgsbehandling.

Bertel Dahlgaard: Det har undret mig noget, at de ærede forslagsstillere har fremsat deres lovforslag på dette tidspunkt. Det fremsattes i foråret som regeringsforslag; der er ikke ændret noget i det, og det er altså i forvejen tinget bekendt. Man må i denne forbindelse erindre, at dette forslag kun er et enkelt afsnit af en kommende skattereform, et enkelt afsnit, som alle erkender ikke kan færdigbehandles isoleret. Jeg skal derfor i alt væsentligt henvise til de principielle betragtninger, som jeg fremsatte under forslaget's behandling i foråret — de findes i folketingstidenden 1952—53, sp. 3753 — og her indskrænke mig til nogle bemærkninger, der rekapitulerer det radikale venstres opfattelse af nogle af de væsentligste skatteproblemer, som forslaget omhandler.

Det radikale venstre er tilhænger af, at den fælleskommunale udligningsordning og den mellemkommunale refusionsordning ophæves. Vi har allerede for godt en halv snes år siden her i tinget redegjort for vor opfattelse i så henseende. Man må erindre, at den fælleskommunale udligningsfond blev gennemført i sin tid som en foranstaltning, der tilsigtede i en overgangstid at foretage en vis udligning mellem de velhavende og de fattige kommuner, men altså en foranstaltning, som kun var tænkt at skulle gælde i en overgangstid, indtil den virkelig samlede skattereform kunne gennemføres. Jeg må i denne forbindelse sige, at forudsætningen for denne opfattelse selvfølgelig måtte være, at der samtidig med disse ordningers bortfald tilvejebragtes andre tilfredsstillende regler for statens refusion til kommunerne, således at den udligning af byderne mellem de velhavende kommuner og de uden egen skyld fattige kommuner, som den fælleskommunale udligningsordning betød, videre udbyggedes.

Det radikale venstre er tilhænger af, at præmier til pensions- og renteforsikringer bør være skattefrie, men hele dette spørgsmål løses forhåbentlig i forbindelse med ligningslovsforslaget, som foreligger til behandling her i tinget.

Det radikale venstre kan også, som den sidste ærede taler gjorde opmærksom på, udtale sin sympati for forslaget's bestemmelser om såkaldte sparekontrakter, der

[Bertel Dahlgaard.]

giver skattefrihed for visse mindre indskud i banker og sparekasser, når de bindes i 10 år, og skattefrihed for rente af disse indskud. Det er en tanke, som oprindeligt fremsattes af det radikale venstres medlem af skattekommissionen, redaktør Nøhr. Tanken var, at der herigennem skulle kunne gives en tilsvarende skattemæssig opmuntring til opsparing for dem, der foretager en sådan opsparing gennem sparekasserne, som den opmuntring til opsparing, der ligger i reglerne om fradrag af forsikringspræmierne. Det er klart, at vi meget nøje må have undersøgt, om der kan findes en praktisk form for administration af en sådan ordning; på forhånd er det jo et af de svære punkter ved ordningens gennemførelse. Jeg vil i denne forbindelse også gerne understrege, at vi i det radikale venstre er meget interesserede i, om det er muligt at finde en form, der specielt opfordrede til opsparing hos de unge, som i disse tider har forholdsvis store lønninger; de skulle opmuntres til opsparing derved, at der skabtes skattefrihed for den del af lønnen, som opsparedes i pengeinstitutterne.

Vort parti er også tilhænger af en forhøjelse af formueskattegrænsen, som for øjeblikket ligger ved 20 000 kr. Vi kan ikke tiltræde en forhøjelse op til 100 000 kr. Hvor grænsen skal ligge, må vi nærmere forhandle om; vi skulle tro, at grænsen måtte ligge omkring et halvt hundrede tusinde kroner.

Forslagets bestemmelse om ændring i sambeskatningen af ægtefæller, der foreslår en halvering af fradraget for gifte uden børn, kan vi ikke tiltræde.

Hvad angår personlige skatter i det hele taget, vil vort parti tilstræbe en lettelse af skatterne på mellemindkomsterne, som netop her i landet er hårdt beskattede i sammenligning med, hvad de er i andre lande.

I denne forbindelse vil jeg gerne sige til det ærede medlem hr. Hans Knudsen, at jeg tror, han efterhånden vil se, at betingelsen for en sådan lettelse ikke er en ophævelse af skattefradragets retten; en langt større hindring vil formentlig findes i den vanskelighed, som man stadig har indtryk af at den nuværende og den tidligere finansminister altid kan mødes i: at det er svært

at opnå en begrænsning i det udgiftsbudget, vi har. Det skal nok vise sig, at det er på det punkt, vanskelighederne i særlig grad vil opstå, og disse vanskeligheder vil selvfølgelig blive større i samme grad, som der kommer svære økonomiske tider.

I det hele taget vil jeg i anledning af det ærede medlem hr. Hans Knudsens bemærkninger om skattefradragets retten sige, at når man iagttog den diskussion, der fandt sted under valgkampen om dette spørgsmål, måtte man finde, at det var en diskussion, som fra begge parter side, socialdemokratiet på den ene side, venstre og konservative på den anden side, var en uhyggelig demagogisk behandling af disse problemer. Man kan gå så vidt at sige, at formen for denne diskussion lige op mod valget var noget af en skamplet på valgpropagandaen, idet det var så øjensynligt, at begge parter søgte at aflede opmærksomheden i befolkningen fra de områder, som det var de to parter særlig ubehageligt at tale om. En saglig behandling skal nok vise, at det er muligt at gennemføre en retfærdigere byrdefordeling også med skattefradragets rettes bevarelse, og den høje regering har jo forlængst på dette område været inde på glidebanen. Jeg tror, at det nu allerede er fire år siden, den tidligere socialdemokratiske finansminister her i tinget erkendte, at det måtte være nogenlunde oplagt, at skattefradragets retten for kommuneskatterne i hvert tilfælde ikke kunne bortfalde. Netop udfra betragtningen af hele denne demagogiske behandling af skattefradragets retsspørgsmålet ønsker vi i det radikale venstre at komme til at arbejde med den samlede skattereform hurtigst muligt. Så skal det nok vise sig, at demagogien i behandlingen af disse spørgsmål må vige for de saglige ræsonnementer, skattereformen nødvendigvis må hvile på.

Med hensyn til aktieselskabsskatten ønsker vi indenfor det radikale venstre — det er en generel bemærkning — en beskatning, der giver en stærk interesse i selskaberne for konsolidering. Vi kan tiltræde den tanke, der er udformet i forslaget om en deling af aktieselskabsskatten i en proportional skat og en særlig udbytteskat, men det er mig ikke muligt nøjere at karakterisere forslaget på dette punkt. Det er helt uoverskueligt indtil det tidspunkt, da det bliver muligt i et udvalg at få

[Bertel Dahlgaard.]

konkrete eksempler på, hvordan det kommer til at virke i de enkelte tilfælde.

Som forslaget foreligger, omhandler det ikke hele problemet vedrørende ejendomsbeskatningen og altså heller ikke spørgsmålet om amtsbeskatningen. Den tidligere finansminister fremsatte imidlertid visse tanker i den henseende, da han fremsatte forslaget i foråret, idet han gav udtryk for, at det, regeringen og venstre tilstræbte, var en tilstand, hvor amtsskatterne simpelthen ophævedes og amtens udgifter i stedet for lignedes ud på kommunerne enten efter indbyggertal, efter indkomst eller efter ejendomsværdierne eller efter en kombination af disse kriterier. Med andre ord, de tanker, man beskæftigede sig med i venstre, gik forsåvidt ud på en tilbagevendende til reglerne i den gamle kommuneskattelovs § 50, den § 50, som blev ophævet, såvidt jeg husker, i 1933. Dens bestemmelser var efterhånden almindelig forhadet i alle kommunalkredse her i landet, og jeg ville være meget glad for, om det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen i dag kunne sige, at de tanker er opgivet. Jeg er overbevist om, at de kun vil bringe skuffelse både for ham og venstre, dersom de skulle blive praktiseret.

Noget sådant vil det radikale venstre altså ikke være med til, og jeg kan kort gengive argumentationen derfor. Det vil medføre en overmåde stor uensartethed ved amtsudgifternes fordeling på skatteyderne i de forskellige kommuner. Det vil endvidere forflygtige selve ansvaret, at amtet bevilger udgifterne og derefter overlader til kommunerne at opkræve skatterne, og jeg tror også, man må sige, at det vil medføre en skattelettelse for de største ejendomsbesiddere og en skatteforhøjelse for de mindste, herunder for det mindre landbrug. Det radikale venstre erkender imidlertid, at amtskatterne, særlig på grund af sygehusudgifternes kolossale stigning, har medført en større forhøjelse af skatterne, end det var forudsætningen, da den gældende lovgivning gennemførtes i 1933, og det er det radikale venstres hensigt at foreslå amtsskatterne nedsat, dels gennem større refusion af sygehusudgifterne til amtet fra den fælleskommunale udligningsfond, dels gennem større refusion af motorpengene til vejenes vedlige-

holdelse. Der vil imidlertid fra det radikale venstres side i den nærmest kommende tid blive givet offentligheden meddelelse om, hvorledes vi i den henseende mener der kan tilvejebringes rimelige forhold på dette område.

Også jeg mener, at dette lovforslag rettelig bør henvises til et udvalg, og vi vil gerne deltage i forhandlingerne om enkeltheder i lovforslaget. Det er klart, at lovforslaget iøvrigt må afvente de forslag til den kommende skattereform, som finansministeren har bebudet, nemlig den side af hele skattereformen, som angår kommuneskattelovgivningen, byrdefordelingen mellem kommuner, stat o.s.v. Det er aldeles nødvendigt for, at man overhovedet kan komme til i sammenhæng at vurdere de problemer, der foreligger i den henseende.

Jeg skal til slut i anledning af en bemærkning fra det ærede medlem hr. Poul Møller sige, at det er ikke rigtigt, at jeg i foråret vendte mig imod en kapitalindvindingsskat. Såvidt jeg husker, sagde jeg, at det radikale venstre ikke kunne tiltræde en kapitalindvindingsskat i den form, som var foreslået i skattelovskommissionens betænkning.

Alfred Jensen: Jeg fremsatte på mit partis vegne, da et ligelydende forslag var til behandling i forrige samling, en række betragtninger over de forhold, der havde forbindelse med skattelovgivningen, og en række betragtninger over enkelthederne i dette lovforslag.

Jeg føler ingen trang til at gentage disse udtalelser i dag, heller ikke efter at jeg har hørt de bemærkninger, som er fremsat af forskellige ordførere, og som måske nok kunne give anledning til, at man genoptog den argumentation, som jeg har fremført for vore synspunkter imod de anskuelser, som har været gjort gældende i dag. Jeg ønsker kun her at understrege nødvendigheden af, at der gennemføres en revision af skattelovgivningen. Jeg har for den sags skyld ikke noget imod, at der gennemføres en skattereform, men det er uforsvarligt at udskyde en løsning af problemerne, for det rammer den jævne befolkning urimelig hårdt, hvis man fortsætter med det lapperi, der har været i de senere år. Jeg er iøvrigt enig i, at denne revision må gå ud på en forenkling af lovgivningen og en ændring af byrde-

[Alfred Jensen.]

fordelingen mellem stat og kommuner til gavn for kommunerne. Det forekommer mig imidlertid, at det også her må slås fast, at det vigtigste og det afgørende ved en sådan skattelovsrevision må være, at der sker en lettelse i skattebyrden for de små og mellemstore indkomster. Det tror jeg vi kan være enige om. Ved en skattelovsrevision må man efter vor opfattelse som nærmeste og eneste mål have, at man fremtidig ikke udskriver mere i skat på den jævne befolkning, end hvad der svarer til lige så mange øre pr. fortjent krone, som før krigen satte ind. Det må være det mindste, man kan nå frem til, og det er for os retningslinien for, hvad der må ske ved skattelovsrevisionen.

Jeg kan ikke se, at det krav, der findes i så henseende ude i den almindelige befolkning, på nogen måde imødekommes ved det foreliggende forslag. Tværtimod har jeg den opfattelse, at det snarere kan medføre en skærpelse af skatteudskrivningen på mellemindkomsterne og de små indkomster, og det ønsker vi ikke at være med til; derfor må jeg sige, at det foreliggende lovforslag i hvert tilfælde ikke tilfredsstiller os.

Jeg er ikke i stand til at se, hvorledes arbejdet vil forme sig i det udvalg, der nu vil blive nedsat, men hvis det skal få vor tilslutning, må lovforslaget gennemgå temmelig betydelige ændringer i den retning, jeg her kortelig har skitseret.

Oluf Pedersen: Fra retsforbundets side har vi, som jeg sagde allerede i foråret og også har nævnt under den økonomiske debat, ikke megen sympati for det forslag, der blev fremsat i foråret, og som nu igen er blevet fremsat af venstre og konservative; det gælder omtrent alt, hvad lovforslaget indeholder. Der kan være enkelte undtagelser, således i hvert fald ideen med at oprette sparekontrakter og forsøge at give de folk, der er i stand til at spare, en ekstra præmie. I øjeblikket er det lige modsat. Hvis en mand nu sparer ved at forbedre sin ejendom, straffer man ham ved at for-

høje skatten på bygningerne. Det er helt forkert at bære sig sådan ad.

Når man tænker sig at lette byrderne på formuerne og på jorden, må det skyldes, at man ikke er klar over, at disse byrder ikke indgår i pristallet og erhvervenes omkostninger på samme måde som de byrder, der lægges på arbejdsindkomsten. Derfor mener jeg, at selve den tanke at give lettelser, sådan som det her foreslås, er en fundamental fejltagelse. Vort mål er for så vidt det modsatte, idet vi ønsker at gøre de egentlige arbejdsindkomster helt skattefrie. Det er sørgeligt, når finansministeren her kan oplyse, at skatterne på de små er fordoblet i samme periode, hvor de største har nøjedes med at få en stigning på 40 pct. Jeg synes, det er så forkert, som det vel kan være. Også set ud fra synspunktet erhvervenes omkostninger er det forkert, fordi det netop er de små indkomsters skat — som altså er steget forholdsvis mest — der indgår i pristallet og derved bevirker større offentlige udgifter.

Må jeg forøvrigt sige i anledning af den diskussion, der er ført om skattefradragsreglen, at vi fra vor side ikke ønsker at afskaffe skattefradragsreglen, medmindre vi kan få anden og bedre sikkerhed. Jeg mener, at den modstand, der er mod ophævelse af fradragsreglen også hos os, skyldes, at man ikke har sikkerhed for, at man ikke bliver plyndret til den sidste hvid. Den mistillid, der er til de gamle partier, giver sig udtryk i den frygt, man har for at afskaffe fradragsreglen, selvom man må erkende, at den skatteteknisk er forkert. Jeg forstår udmærket denne mistillid, og derfor er det nødvendigt, at der gives andre garantier, hvis man vil af med skattefradragsreglen. Jeg mener ikke, at modstanden mod afskaffelsen af fradragsreglen bunden i, at befolkningen er bange for, at de store indkomster skal få en tilsvarende stigning i skattebyrden som de små.

Må jeg så sige med hensyn til den fælleskommunale udligningsfond, som man vil afskaffe, at jeg håber ikke, at man vil af

[Oluf Pedersen.]

med den grundskyld, som indgår i den fælleskommunale udligningsfond, men jeg er næsten bange for, at det er meningen, når jeg hører den udtalelse, der blev fremsat af det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard om, at amtsskatterne, der er de ejendomsskatter, der i højeste grad hviler på jorden, vil det ærede medlem have nedsat, ikke i og for sig ved at sænke de offentlige udgifter, men enten ved at flytte dem over til den fælleskommunale udligningsfond, som det ærede medlem forresten lige før havde foreslået afskaffet — det ved jeg nu ikke, hvordan det kan gå til, men det må vel skulle gælde, så længe man ikke har afskaffet dem — eller ved at dække dem ved de skatter, der hviler på arbejdet. Den tanke er så forkert som vel muligt, og jeg har kun een trost, når det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard kommer med den slags betragtninger, og det er, at det radikale venstre dog ikke sammen med venstre og konservative har flertal her i tinget.

Finansministeren (Kampmann): Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen var, såvidt jeg forstod, enig med mig om, at der kunne være en vis rimelighed i at indarbejde skalaen for værnescatten og tillægsindkomstskatten i en almindelig statsindkomstskatteskala. Jeg er glad over at høre, at man også i partiet venstre forstår, at det kan være nødvendigt i nogle år endnu at bevare det provenu, som disse to skatter bringer ind i statens kasse.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvorfra man skulle få dækket den provenunedgang, som vil blive resultat af de foreslåede nedsættelser af satserne for formueskatten, fik vi nu svar. Vi fik forskellige svar fra det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen og det ærede medlem hr. Poul Møller. Under valgkampen var det ikke let at få noget svar i det hele taget. Det er altid et resultat, at vi nu får svar, selvom de ikke var ens. Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen mente — og det var det mest realistiske svar, synes jeg — at beløbet kunne dækkes ind ved en jævn forhøjelse af satserne i indkomstskatteskalaen. Jeg kan med det samme sige, at det vil vi ikke være med til i mit parti. Der kan ikke være

tale om, at vi skulle gå med til at give skattelettelse på 500 kr. til en formueejers, der har 200 000 kr. i formue, således at noget af dette beløb skulle dækkes ved forhøjelse af indkomstskatten helt ned til de mindste indkomster her i landet. Det ærede medlem hr. Poul Møller var mere optimistisk. Han mente, at når ligningsarbejdet blev skærpet og kom i dybden, fik vi let de penge ind. Det glæder mig, at det ærede medlem lægger en sådan optimisme for dagen. Jeg håber, det betyder, at også det ærede medlems parti vil støtte mig i alle de bestræbelser, som nu skal udfoldes for at bedre ligningen.

Begge de ærede medlemmer var inde på nogle betragtninger, jeg i går aftes har fremført i Nationaløkonomisk Forening, hvor jeg har givet udtryk for, at det var godt at yde støtte til opsparing. De ærede medlemmer bygger på referater i dagbladene. Jeg tror, det vil være fornuftigt at vente med en diskussion, til foredraget bliver trykt i „Nationaløkonomisk Tidsskrift“, så vil de ærede medlemmer opdage, at jeg opstillede nogle forudsætninger for, at vi kunne begynde at tale om nedsættelse af formueskatten for de mindre formuer. En af disse forudsætninger var, at vi på anden måde ramte det, jeg kalder de samfunds-skabte værdier og ufortjente formuer, dels gennem en kapitalvindingsskat, dels gennem forhøjelse af arveafgifterne. I samme grad vor skattelovgivning kommer derhen, at man kan sige, at de mindre formuer virkelig er udtryk for opsparing ud af egen indkomst, ud af en mindre indkomst, således at der ligger et offer til grund, i samme grad har vi fra mit partis side intet imod at tale om en hævnning af formueskattegrænsen, der i øjeblikket er 20 000 kr. for statens vedkommende og 30 000 kr. for den fælleskommunale skats vedkommende, men at gå til helt at fritage formuer på indtil 100 000 kr. og nedsætte skatten på formuer helt op til 500 000 kr. kan der ikke på nogen måde være tale om.

Det ærede medlem hr. Poul Møller holdt en længere begravelsestale over skattefradragsreglen og konkluderede i, at det klarer meget at gøre sig klart — det gør det jo altid — at der ikke kan pilles ved skattefradragsreglen. Det eneste, der øjensynlig generede det ærede medlem, var,

[Finansministeren.]

at han mente, at der måske stadig var en enkelt, der var tilhænger af skattefradragreglens ophævelse, og det var under- tegnede. Ja, det må jeg i og for sig bekende, det er jeg. Det ærede medlem søgte at fremstille sagen derhen, at ikke alene venstre og konservative, men også størstedelen af det socialdemokratiske parti var imod mig i denne henseende. Det vil tiden vise, men om jeg nu står helt alene her i salen, ved jeg ikke. Det kunne jo være, at jeg kunne tage den tidligere finansminister i hånden, så vi dog er to, der er tilhængere deraf, og så må vi se, hvem af os to der bedst formår at trænge igennem med vore synspunkter henholdsvis til venstre og til højre her i salen.

Jeg skal iøvrigt ikke gå meget ind på det, der blev fremført af det ærede medlem hr. Poul Møller. Med hensyn til brugsforeningskatten ved jeg ikke, om jeg udtrykte noget negativt. Jeg gjorde opmærksom på det faktum, at man havde så travlt i skattedepartementet nu, akkurat som da den tidligere regering sad, så man ikke var nået længere med arbejdet, og vi har dog kun siddet i to måneder; vi havde en regering bestående af venstre og konservative i 3 år, og da nåede man ikke til noget resultat med hensyn til brugsforeningsbeskatningen. Jeg siger, lad os dog se tiden an.

Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard var inde på en række betragtninger vedrørende den fælleskommunale refusion, som jeg fuldtud deler med ham. Jeg vil dog gøre opmærksom på, at hvis man foretager ændringer i den mellemkommunale refusion, opstår straks spørgsmålet, om udgiftsfordelingen kommunerne imellem ikke medfører større ujævnhed i skattetrykket. Derfor er det lettere at tale om at ophæve den mellemkommunale refusion end at nå til et resultat, som kommunerne både på land og i by kan være tilfredse med.

Derimod glædede det mig, at det ærede medlem vil være med til at ophæve den fælleskommunale udligningsfond. Det ærede medlem er jo en af fædrene til denne lovgivning, men det er rigtigt, som det ærede medlem gav udtryk for, at den var tænkt som en overgangsforanstaltning, indtil vi kunne nå frem til en egentlig skattereform.

Det glædede mig at høre det ærede medlems betragtninger over amtsskatterne, som jeg også deler, og jeg kan så også her sige til det ærede medlem hr. Poul Møller, at der kan altså ikke pilles ved amtsskatterne på den måde, man forestiller sig fra venstres og konservativ side.

Endelig skal jeg sige til det ærede medlem hr. Oluf Pedersen, at det aldrig har været min tanke, at den fælleskommunale grundskyld skulle ophæves. Min tanke har været, at den fælleskommunale grundskyld skulle slås sammen med grundskylden til staten. Iøvrigt må hele spørgsmålet om grundskyld stå hen, indtil man bliver færdig i det udvalg, hvis arbejde det ærede medlem deltager så ivrigt i.

Ordføreren for forslagsstillerne (Thorvald Kristensen): Jeg har kun få bemærkninger i denne formentlig sidste omgang. Naturligvis er der blevet talt om skattefradragretten, og det ærede medlem hr. Hans Knudsen spurgte mig om min stilling i dag. Jeg kan sige, at i modsætning altså til socialdemokratiet har jeg samme indstilling til skattefradragretten, som jeg før har haft, og som kom så udmærket til udtryk i det afsnit af min tale i foråret, som det ærede medlem hr. Hans Knudsen var så venlig at citere. Desværre sluttede imidlertid det ærede medlem sit citat på det sted, hvor det begynder at blive virkelig interessant, nemlig dér, hvor jeg talte om de politiske muligheder for skattefradragrettens afskaffelse. Jeg har altid været klar over, at der var store vanskeligheder, og de er jo blevet større, efter at socialdemokratiet nu har forladt sit oprindelige standpunkt: at ophæve skattefradragretten. Selv den højtærede statsminister, som i søndags udtalte sin forundring over, at jeg ikke havde kunnet trænge igennem med mine synspunkter, er jo medskyldig i, at jeg ikke har kunnet det, idet han som leder af vort største parti har været med til at ændre dette partis stilling. Der er, som den højtærede finansminister for et øjeblik siden sagde, vistnok kun ham og mig tilbage her i salen, som mener, at fradragretten simpelthen burde afskaffes. Jeg tror, det ærede medlem hr. Poul Møller har givet udtryk for de synspunkter, der er almindelige i de to tidligere regeringspartier; jeg skal derfor

[Thorvil Kristensen.]

nøjes med for egen regning at give et lille supplement til det citat, det ærede medlem hr. Hans Knudsen fremsatte, for at billedet af mine synspunkter kan blive nogenlunde rigtigt. Jeg burde egentlig citere alt det, jeg sagde, men det vil nok føre for vidt; jeg vil gerne bede om den højtærede formands tilladelse til at citere slutningen af, hvad jeg sagde her i tinget den 6. marts:

„Når jeg ser på visse socialdemokratiske udtalelser, bl. a. fra min forgænger, tidligere finansminister Kampmann, om, at indkomstkatten ikke kan forhøjes, så længe vi har skattefradragsretten, må jeg naturligvis indrømme, at jeg godt forstår mine partifællers bekymringer, selvom jeg personligt ikke bedømmer socialdemokratiets politiske fremtidsudsigter så højt som mange andre. Stillingen er formentlig den, at der ikke er politisk mulighed for at afskaffe skattefradragsretten, så længe der ikke kan skabes større tryghed, end der består i dag, for, at dette ikke vil blive brugt som et middel til urimelige forhøjelser af skatteeniveauet.“

Jeg tror stadig, at dette er en realistisk bedømmelse af, hvordan denne sag ligger.

Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard kan ikke tiltræde nedsættelsen af hustrufradraget for hustruer uden børn. Når vi for vort vedkommende her har gjort forskel på hustruer med og uden børn, er det naturligvis ud fra det synspunkt, at hvis der er børn i ægteskabet, er det en større byrde, at hustruen har arbejde udenfor hjemmet. Men enkeltheder kan vi jo tale om i udvalget.

Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard udtrykte håbet om, at jeg kunne fortælle ham, at venstre havde ændret sin stilling til amtsskatterne. Jeg kan ikke opfylde det ærede medlems ønske i så henseende. Vi mener stadig — og jeg gad dog egentlig vidst, om ikke enhver må indrømme det — at amtsskatterne, som de består i dag, er en fortidslevning fra den tid, da vort land var et rent bondesamfund. Det er jo i virkeligheden urimeligt, at ejendomsbesidderne, som er et mindretal i mange amtskommuner, er de eneste, der betaler et bidrag til amtskommunens skatteudskrivning. Jeg ved nok, at amtskommunerne også får refusio-

ner fra forskellig side, men de eneste af amtskommunens beboere, der direkte betaler et bidrag til det, der vedtages i amtsrådet, er altså en bestemt gruppe, og det er urimeligt.

Til det ærede medlem hr. Oluf Pedersen skal jeg sige, at vi har lige så lidt som socialdemokratiet tænkt at ophæve den fælleskommunale grundskyld; vi har ikke taget endelig stilling til, om den skal overgå til kommunerne eller til staten; det må afhænge af de beregninger, som byrdefordelingsudvalget kommer frem med.

Jeg var glad for, at den højtærede finansminister betegnede det som mere realistisk end det, det ærede medlem hr. Poul Møller sagde, når jeg talte om, at provenutabet ved formueskattens ændring kunne fordeles nogenlunde jævnt på de forskellige indkomstklasser i indkomstskalaen. Det ærede medlem hr. Poul Møller var jo inde på, at man kunne opnå det fornødne beløb og vistnok meget mere ved en skærpet skatte ligning. Den højtærede finansminister har holdt mange taler om dette spørgsmål; jeg har altid hørt på disse taler med en vis skepsis, og nu hører jeg altså, at den højtærede finansminister selv i dag erkender, at det er ikke så forfærdelig realistisk at regne med de meget store tal her. Det tror jeg — jeg kan godt sige desværre — han har ret i.

Den højtærede finansminister nævnte i forbindelse med det, han sagde i aftes om opsparingsfremmende foranstaltninger, som en betingelse herfor en forhøjelse af arveafgiften og indførelse af en kapitalvindingskat. Jeg havde nok set dette af bladene i dag til morgen, men jeg bliver nødt til at tilføje, at det må jo være ting, der modvirker en større opsparing, for hvis man tager større afgifter af opsparet formue, ja, så tager man formentlig penge, som er opsparet, og som for en stor del ville blive ved at være opsparet, hvis man ikke tog dem i skat. Det samme gælder en kapitalvindingskat.

Hans Knudsen: Jeg takker det ærede medlem hr. Thorvil Kristensen, fordi det nu erkendes, at det ærede medlem indtager den samme stilling til skattefradragsretten som i marts måned. Jeg vil gerne tilføje, at det samme gælder mig og social-

[Hans Knudsen.]

demokratiet; der er ingen forskel mellem de udtalelser, der er fremsat nu fra vor side, og de udtalelser, jeg fremsatte om skattefradragsretten under debatten her i foråret.

Jeg vil gerne understrege, at det, vi først og fremmest ønsker, er at komme den afsvækkelse til livs, der sker i beskattningen af de meget store indtægter netop i kraft af skattefradragsretten. Det er vort primære ønske. Selvom jeg for mit vedkommende er fuldkommen enig med både det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen og den højtærede finansminister i deres stilling til skattefradragsretten, er det primære, at vi i hvert fald får gennemført en ændring af beskattingsfordelingen, og den tror jeg ikke vi kan gennemføre, uden at vi i hvert fald ændrer skattefradragsreglen.

Poul Møller: Det er ganske interessant, hvad vi oplever i eftermiddag. Nu har vi ført en valgkampagne, hvorunder såvel den højtærede udenrigsminister som den højtærede statsminister har beskyldt os for at være løgnagtige, for at være sjofle, uvederhæftige og alt muligt andet i vor propaganda, fordi vi tillod os at sige, at socialdemokratiet ønskede skattefradragsretten ophævet. Nu siger den højtærede finansminister, at han ønsker den ophævet — eller fjernet, som han sagde i går i Nationaløkonomisk Forening — og nu siger det ærede medlem hr. Hans Knudsen, at han er i virkeligheden enig med den højtærede finansminister; noget andet er, om man af politiske grunde o. s. v. nøjes med en ændring, men det principielle ønske er en fjernelse. Jeg synes egentlig, det er morsomt, at man skal opleve at få så mange skældud fra den højtærede statsministers side og så her se, at den mand, som derefter blev finansminister, i virkeligheden har et fra såvel udenrigsministerens som statsministerens opfattelse divergerende synspunkt, et synspunkt, der divergerer med 95 pct. — det er næsten 100 pct.s divergens. 95 pct. af befolkningen, fortalte den højtærede statsminister og den højtærede udenrigsminister, skulle bevare deres skattefradragsret. Det var det, man sagde; man startede med at sige: indtægter indtil 4 000 kr., 6 000 kr., 8 000 kr.; derefter sagde den

højtærede statsminister i et interview i „Jyllandsposten“ 5 000 kr., og det endte under radiodiskussionen med, at man lagde sig fast på 6 000 kr. Det betød, at 95 pct. af befolkningen ikke skulle have ophævet eller fjernet skattefradragsretten.

Vi lagde jo nok mærke til, at den højtærede finansminister var meget stille under valgkampagnen i denne sag, at det var fra Herlev, Buddinge, KB-hallen og andre steder, tonerne lød, medens vi ikke fik så meget at vide om den højtærede finansministers stilling; men nu tillader jeg mig at spørge, om den højtærede finansminister i de skatte-reformplaner, han forbereder, følger sit eget synspunkt eller følger det synspunkt, som kom til udtryk under valgkampagnen, nemlig at 95 pct. af befolkningen skulle bevare deres skattefradragsret. Det har en meget stor interesse for tinget og forsåvidt også for vælgerne, for mange vælgere lod sig tilsidst overbevise om, at der var fred og ingen fare, at det var Rødhætte, man havde for sig, og ikke ulven, og at man derfor trygt og roligt kunne give sin stemme til liste A. Klogskaben vandrer jo ikke så hurtigt.

Det var iøvrigt ikke nogen begravelsestale — som den højtærede finansminister siger — jeg holdt over fradragsreglen, nej, det var en begravelsestale over finansministerens skattepolitik, for det, der er sket, er jo, at socialdemokratiet har lovet vælgere at bevare fradragsretten for 95 pct. af befolkningen, således at den højtærede finansminister hverken kan komme med skattelovskommissionens forslag eller med sine egne principielle tanker om en proportional beskatning op til 18 000 kr. Det var den politik, jeg holdt en begravelsestale over, og jeg kan såmænd godt forstå, at den højtærede finansminister i den situation var lidt ked af det, men han skulle altså ikke have benyttet udtrykket begravelsestale.

Må jeg med hensyn til brugsforeningsbeskatningen sige, at når der ikke kunne ske noget de første 2—3 år efter den nye lov, var det, fordi man skulle have erfaringer, og det var netop for at få disse erfaringer, dette udvalg skulle nedsættes. Nu håber vi så, at det folketingsudvalg, der bliver nedsat, kan få meddelelse herom.

Det fremgik af det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaards tale, at der er mange ting i det foreliggende forslag, som man kunne

[Poul Møller.]

samle tilslutning til og enighed om, i hvert fald enighed mellem det radikale venstre og forslagsstillerne. Hvis vi tager realistisk på det, hvis den højttærede finansminister gemmer sine skattedrømme og sine teorier — dér, hvor statsministeren placerede sig under valgkampen — og går ind i realiteterne, går ind for en anerkendelse af fradragseretten, ikke blot for de 95 pct., men også for de sidste 5 pct., så vil det være rimeligt og rigtigt, at vi snart får en skatte-reform, som vi kunne være tilfreds med her i Danmark.

Bertel Dahlgaard: Det ærede medlem hr. Poul Møller havde lyse forhåbninger til, at man kunne blive enig om adskillige ting i dette forslag, og det er ganske klart, det fremgår også af, hvad der er sagt fra anden side. Der er bare den kedelige ting, at det er ikke til at få arbejdet begyndt. Nu har den tidligere regering siddet i 3 år, og vi har haft en finansminister, som man skulle tro netop måtte tiltrækkes af den store nationaløkonomiske opgave, det var at give Danmark en samlet skattereform. Det blev ingenting til — andet end dette forslag, som det ikke engang nytter vi behandler færdigt; det kan overhovedet ikke behandles færdigt, forinden vi kommer til spørgsmålet om fordelingen af byrderne mellem stat og kommuner, forinden vi kommer til kommuneskatteloven o. s. v. Jeg vil håbe, den nuværende regering sætter fart på hele denne sag; når vi kommer til realiteterne, vil jeg også tro, at meget af den demagogi, der har udfoldet sig på et bestemt område, jeg omtalte før, forsvinder, og så finder vi nok en ordening, der både er rimelig og retfærdig.

Må jeg så sige til det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen, at jeg aldeles ikke kan anerkende, at amtsskatterne er en fortidslevning. Jeg kan overhovedet ikke anerkende den principielle betragtning, når man har et folkestyret forvaltningsorgan, folkestyrede kommuner, som bevilger udgifter til ganske bestemte formål, at det så er en fortidslevning, at disse folkestyrede kommuner også opkræver penge til dækning, helt eller delvis, af udgifterne.

En af de betragtninger, det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen fremsatte i foråret, og en af de betragtninger, som han lagde

vægt på, var netop forbindelsen mellem skatteudskrivningen og ansvarligheden. Er det da ikke ganske rimeligt, at de amtskommuner, der har ansvaret for at administrere sygehusene, også har et økonomisk, skattemæssigt ansvar overfor skatteyderne? Jeg synes, det er sundt, og at det er i overensstemmelse med det ærede medlems almindelige tankegang.

Må jeg i denne forbindelse sige til det ærede medlem hr. Oluf Pedersen i anledning af hans bemærkninger vedrørende amtskatterne, at såvidt jeg kunne høre, havde han — hvad der måske ikke er usædvanligt — ikke forstået, hvad det hele drejede sig om. Det ærede medlem siger, om det da er meningen, når den fælleskommunale udligningsfond ophæves, at den fælleskommunale grundskyld skal ophæves. Det ærede medlem kunne lige så godt spørge: Når den fælleskommunale udligningsfond ophæves, skal så den fælleskommunale indkomstskat ophæves? Det er den slags spørgsmål, der er helt hen i vejret, idet nemlig problemet alene er, hvordan de skalaer, vi har med hensyn til den fælleskommunale udligning, indarbejdes i den øvrige forenklede skattelovgivning her i landet.

Med hensyn til, hvad det radikale venstre har udtalt om nedbringelse af amtternes udgifter, er der ikke tale om at nedbringe amtsskatterne i forhold til det, der var tanken i 1933, derimod er det ganske rimeligt at gennemføre en ændring under hensyn til hele den udgiftsudvikling, der er foregået f. eks. indenfor sygehusområdet.

Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen sagde, at disse skatter jo alene hviler på ejendomsbesidderne. Det er urigtigt, men det er den opfattelse, man gang på gang søger at fremkalde ude i befolkningen, at amtternes udgifter i det væsentlige hviler på ejendomsbesidderne. Det ærede medlem ved, at allerede nu er det sådan, at op imod halvdelen af amtternes udgifter bæres aldeles ikke af amtsskatterne, men de bæres af den fælleskommunale udligningsfond og af vejfondens midler.

Det generer mig iøvrigt, at det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen, når han fremdrager spørgsmålet om beskatningen af de store indkomster her i landet, altid først og fremmest indfører problemet om, hvilken skat der bør hvile på de pågældende

[Bertel Dahlgaard.]

store indkomster under hensyn til, at det er dem, der skal foretage opsparingen her i landet. Jeg tror ikke, det er sundt. Jeg tror, spørgsmålet om skattebyrden for de store indkomster må vurderes ud fra almindelige retfærds- og rimelighedssynspunkter, rent beskatningsmæssigt. Vi kan ikke have den tilstand, at vi siger: man må opretholde visse sparegrise her i landet for at sikre den fornødne opsparing. Nej, det, det her drejer sig om med henblik på beskatningen, er først og fremmest at føre en politik, der fremmer opsparingen og opsparingsmulighederne i den jævne befolkning, opmuntrer til denne opsparing.

Så vil jeg gerne give tilslutning til, hvad den højtærede finansminister sagde angående ophævelsen af den mellemkommunale refusionsordning. Det er rigtigt, at forudsætningen derfor er, at der gennem selve skattereformen foregår en ækvivalering af den ændrede byrdefordeling, som den mellemkommunale refusionsordnings ophævelse betyder. Jeg ved ikke, om den højtærede finansminister har nogen interesse i det, for så vil jeg gøre ham opmærksom på, at jeg engang her i det høje ting har holdt en tale, hvori jeg søgte at behandle de problemer; den er ikke længere, end at der måske kan blive tid til at læse den — den findes i Folketingsstidenden for 18. marts 1942, sp. 1176.

Lad mig slutte med at sige, at hele dette spørgsmål om fælleskommunal udligningsfond, som finansministeren meget rigtigt sagde at jeg havde et væsentligt medansvar for, foreligger egentlig ikke mere som et — hvad skal jeg kalde det — stridsspørgsmål, principielt set; der er jo ikke mere nogen, der kunne tænke sig at ophæve virkningerne af den udligning, der skete ved gennemførelsen af den fælleskommunale udligning og ved gennemførelsen af hovedstadsudligningen.

Jeg erkender, at rent lovmæssigt var det ikke meget rationelt; man måtte gennemføre det som en overgangsordning, der skulle afløses af en samlet skattereform. Derfor medførte det på visse punkter noget større administration og medførte også, at denne lovgivning kan siges at være indviklet. Jeg mindes den dag, da den fælles-

kommunale udligningsordning sammen med hovedstadsudligningen var vedtaget i landstinget. Da havde vore venner i pressen her i tinget megen glæde af at sige, at da disse ordninger blev ført over i landstinget, var der kun to i rigsdagen, der forstod dem; den ene var daværende landstingsmand Buhl, og den anden var den daværende indenrigsminister, altså mig, men da de var færdige i landstinget, var der kun een, der forstod dem, nemlig Buhl. — Jeg vil dog tro, jeg havde lidt anelse om det, også på det tidspunkt.

Det, jeg gerne vil understrege, er, at det, man fra venstres og konservativ side dengang modsatte sig med voldsomhed — tænk, hvilken voldsomhed man anvendte overfor hovedstadsudligningen, hvor man agiterede imod dem i Gentofte kommune, som havde været med til forhandlingerne; man kaldte dem, der boede i Gentofte kommune, og som havde deltaget i arbejdet indenfor udvalget, selvmorderklubben, fordi ordningen ville ramme dem selv — alt det, man vendte sig imod med en sådan voldsomhed, er der ikke et menneske der i dag tænker på at ophæve virkningen af. At venstre og de konservative skulle foreslå hovedstadsudligningens ophævelse, ville nu være fuldkommen utænkeligt. Nu synes man, det er en selvfølge, det, der skete, og en ny samlet skattereform må selvfølgelig føre denne udligningsordning videre og udbygge den videre.

(Kort bemærkning).

Oluf Pedersen: Jeg vil blot takke for de udtalelser, der er fremsat om den fælleskommunale udligningsfond og grundskylden. Jeg forstod det sådan — det blev ikke sagt helt klart — at når man nu vil afskaffe den fælleskommunale udligningsfond, er det meningen, at det fortsat skal blive, som det er med grundskylden. I realiteten bibeholder man altså byrden, også byrden på jorden. Hvad angår amtsskatterne, er det rigtigt, at de har betydet en stor byrde på jorden i forhold til byrden i byerne, men fejlen her er ikke, at byrden har været for stor ude i landdistrikterne, fejlen er, at man ikke har haft en tilsvarende mulighed for at forhøje byrden på jorden inde i byerne,

Finansministeren (Kampmann): Jeg vil blot overfor det ærede medlem hr. Poul Møller anføre, at jeg nu ikke var så stille i valgkampen, i hvert fald ikke i min valgkreds. Jeg havde meget at gøre med at påvise den uvederhæftighed, som blev vist i propagandaen fra konservativ side med hensyn til virkningerne af ophævelse af skattefradragsreglen, idet man bl. a. rundsendte brochurer og pjecer, der viste, at hvis man ophævede skattefradraget, skulle skatteprocenten ikke sættes ned, den skulle være uforandret, og det ville medføre en meget stor forhøjelse af skatten.

Nu siger det ærede medlem, at det ikke var en begravelsestale over skattefradragsreglen, men over min skattepolitik, han holdt. Det ærede medlem skulle tænke på, at man siger, at når man lyver en person ihjel, får han tit et langt liv. Det kunne også blive tilfældet her.

Endelig nærmest tigger det ærede medlem mig om at opgive de sidste 5 pct. Jeg kan forsikre det ærede medlem, at det agter jeg ikke. Skattefradraget for de sidste 5 pct. betyder beskyttelse af de største indtægter her i landet, det er det, socialdemokraterne altid har sagt. Det er imidlertid det, man ønsker fra konservativ side, og så er der ingen mulighed for nedsettelse af skatten for mellemindtægter og små indtægter. Det glæder mig at få lov at slå dette fast.

(Kort bemærkning).

Poul Møller: Jeg vil gerne sige til finansministeren, at jeg synes, han også under valgkampen skulle have beskæftiget sig med den sindets uvederhæftighed, der lå i, at han og hans parti — eller i alt fald hans parti — gik ind i en kampagne for, at fradragsretten skulle bevares for 95 pct., medens han selv mente, den helt skulle ophæves, for at han kunne få gennemført sit skatteprogram med proportional beskatning. Nu vil ministeren ikke lade den gælde de sidste 5 pct. Må jeg forstå det således, at han vil bevare skattefradragsretten for de 95 pct., at han trods sin egen principielle opfattelse vil udarbejde skattereformforslag, hvor skattefradragsretten bevares for 95 pct. af befolkningen?

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Thorkil Kristensen: Jeg tillader mig at foreslå, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Formanden: Jeg skal lade den sidste sag på dagsordenen udgå.

Medlem af folketinget fru Ingeborg Refslund Thomsen har meddelt mig, at hun ønsker til socialministeren at stille følgende spørgsmål:

Kan socialministeren oplyse, hvornår de sønderjyder, der fra tiden før genforeningen har haft en forsikring løbende i den tyske privatfunktionærforsikring, kan vente at få deres pensionsbeløb udbetalt? Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommende spørgetid.

Folketingets næste møde afholdes i dag kl. 19 med følgende dagsorden:

Fortsættelse af første behandling af:

Forslag til finanslov for finansåret fra 1. april 1954 til 31. marts 1955.

Mødet hævet kl. 16⁵.

37. møde.

Onsdag den 9. december kl. 19.

Den eneste sag på dagsordenen var:

Fortsættelse af første behandling af forslag til finanslov for finansåret fra 1. april 1954 til 31. marts 1955.

Forhandlingen genoptoges.

P. M. Dam: Jeg har med stor interesse fulgt diskussionen om de ydre og indre faktorer, der er bestemmende ikke blot for